

УДК 339

Малюта Л.Я. – к.е.н., доц., Майасі Лувуваму Анж – ст. гр. ІБМму-51.
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ЗАСТОСУВАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ПІДХОДУ ЯК МОЖЛИВОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Малюта Л.Я.

Maluta L.Y., Mayasi Luvuvamu Anj
Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

STRATEGIC APPROACH AS AN OPPORTUNITY TO SUPPORT INNOVATIVE DEVELOPMENT DOMESTIC ENTERPRISES

Supervisor: PhD. Maluta L.Y.

Ключові слова: інноваційний розвиток, стратегічний підхід, стратегічний план.
Keywords: innovative development, strategic approach, strategic plan.

Вивчення зарубіжного досвіду економічного розвитку підприємств практично всіх галузей виробництва підтверджує, що: успіх супроводжує ті підприємства, чії інноваційні стратегії спрямовані на активне використання їхнього внутрішнього потенціалу для змін зовнішнього оточення, а не простого пристосування до нього; ні розробка, ні здійснення ефективної стратегії, ні успішні організаційні зміни неможливі, якщо на підприємстві немає функціонуючого механізму навчання й управління знаннями, а через них – й інноваціями. Тому аналіз існуючих проблем реалізації стратегічного підходу в управлінні інноваціями посилив інтерес до удосконалення досвіду в галузі інноваційного управління підприємствами загалом. У даний час у реальному секторі виробничих галузей спостерігається значне зниження інноваційної діяльності багатьох підприємств, скорочується потенціал наукоємного виробництва продукції. Основна причина полягає в різкому спаді інноваційних можливостей підприємств, який призвів до значного розриву між науково-технічними досягненнями, з одного боку, і можливістю їх реального розвитку – з іншого. Хаотичні зміни, які відбуваються сьогодні у зовнішньому середовищі, вкрай ускладнюють прогноз напрямів змін макроекономічних, політичних і соціальних систем. Але, не знаючи тенденцій розвитку оточення, неможливо своєчасно визначити можливості й небезпеки. Без цього стратегічне управління зосереджується тільки навколо розвитку сильних сторін організації.

Система управління інноваційним розвитком підприємства є відкритою системою. Її основу складає організаційно-економічний механізм управління інноваційним розвитком підприємства. Головною особливістю системи управління інноваційним розвитком підприємства є те, що вона орієнтована не тільки на внутрішньодовільні відносини, але і на всебічне застосування існуючих і перспективних ринкових можливостей інноваційного розвитку з метою досягнення успіху, максимізації доходів для забезпечення стійкого розвитку. На інноваційний розвиток підприємства впливає безліч факторів, різних за своїм походженням і за сферами впливу (у просторі та у часі). Для кожного окремого суб'єкта важливо нівелювати вплив дестимулюючих факторів і максимально посилити дію чинників, що сприяють активізації інноваційної діяльності у залежності від життєвого циклу

підприємства. Формування механізму управління інноваційною діяльністю направлене на орієнтацію діяльності підприємства на безперервний пошук та реалізацію ринкових можливостей інноваційного розвитку у нестабільних умовах зовнішнього середовища функціонування. Інноваційний розвиток опирається на постійний пошук і використання нових способів і сфер реалізації потенціалу підприємства у межах його місії й обраної мотивації діяльності. Воно тісно пов'язане з модифікацією існуючих і формуванням нових ринків збуту. Діючий механізм управління інноваційною діяльністю підприємства, повинен формуватися на основі наступного комплексу принципів: системності як відкритої, адаптивної, динамічної системи імовірного характеру; комплексності як системи, яка функціонує у ринковому середовищі у межах, окреслених методами державного та регіонального регулювання; орієнтації на інновації, забезпечує тривале виживання та розвиток підприємства у нестабільному середовищі за рахунок постійного пошуку та використання нових способів і сфер реалізації його потенціалу; балансу інтересів суб'єктів інноваційної діяльності.

Вразливість стратегічного плану визначається двома чинниками:

- стратегічною значущістю ризику, який є комбінацією впливу граничних, але допустимих значень загальних результатів та ймовірності того, що ці значення будуть враховані в плановому періоді;
- мірою контролю за чинником ризику з боку фірми.

Стратегічний підхід у менеджменті служить основою забезпечення тривалої і стійкої діяльності підприємств. До базисних стратегій підприємства відносяться корпоративні або ділові стратегії, які визначають стан загального бізнесу (його розвиток, стабілізацію або скорочення). Власне інноваційні стратегії забезпечують досягнення цілей базових стратегій. Досягнення підприємством лідируючого становища на ринку безпосередньо пов'язане з реалізацією різних стратегій наступального типу, орієнтованих на створення:

- нових продуктів, що задовольняють потреби, яких раніше не існувало, тобто створюють новий ринок;
- продуктів, що істотно відрізняються від наявних на ринку;
- нової технології, що дозволяє створювати продукти, які забезпечують краще задоволення потреб.

Наступальні стратегії забезпечуються серйозними вкладеннями в розробку продукту і технології, маркетингові дослідження, які пов'язані з підвищеним ризиком можливих невдач технічного або організаційного характеру. Проте у випадку успіху фірма гарантує собі високий рівень прибутків. Застосування оборонних стратегій дозволяє підприємствам стабілізувати своє становище на ринку. Такі стратегії припускають відставання від лідерів в часі виходу на ринок нових продуктів і дозволяють уникнути великих витрат, пов'язаних із підвищеним ризиком. Оборонні стратегії також спрямовані на пошук підприємствами своїх ніш на ринку і передбачають удосконалення товарів і виробів з урахуванням інтересів груп споживачів. Ефективна стратегія для підприємств, що не мають власного розробленого продукту, пов'язана із застосуванням імітаційної стратегії. Підприємство може успішно діяти на ринку, купуючи нові технології і нові продукти за рахунок купівлі ліцензій. Успішна реалізація стратегії заснована на вирішенні організаційних питань, передусім міри відособленості інноваційної діяльності. Тут можливі різні форми організації: резервації, наукові лабораторії, інкубатори, проектні групи тощо.